

Memoriam

Hayatlara dokunan bir arkadaş, eş, baba, hoca, meslektaş ve insan: Prof. Dr. Dursun Avşar

Erdoğan ÇİÇEK¹, Sinan MAVRUK²

¹Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Biyoloji Bölümü, Nevşehir, Türkiye.

erdogancicek50@gmail.com

²Cukurova University, Fisheries Faculty, 01330, Balcalı/Adana, Türkiye

smavruk@cu.edu.tr

Sunuş: Prof. Dr. Dursun AVŞAR giriştiği büyük bir tedavi sürecini 1 Mayıs 2022 tarihinde kaybederek ebediyete intikal etmiştir. Kaybı başta ailesi olmak üzere, meslektaşları, öğrencileri ve arkadaşları arasında derin bir üzüntü yaratmıştır. Dursun hocamız için hazırladığımız bu anma sayısı kapsamında duygularımızı dile getirmek ve anılarını paylaşmak isteyen sevenlerinden gelen yazıları isim alfabetik sırası ile derleyerek sunmak istedik. Bu anma sayısına katkı sağlayan herkese çok teşekkür ederim.

Citing: Çiçek, E., & Mavruk, S. (2023). Hayatlara dokunan bir arkadaş, eş, baba, hoca, meslektaş ve insan: Prof. Dr. Dursun Avşar. *Acta Biologica Turcica*, 36(3): J1:1-11.

Sevgili Hayat Arkadaşım

Bu satırları yazarken çok zorlandığımı dile getirmek isterim.

Dile kolay 42 yıllık evliliğimizde seninle baştan sona bir hayat inşa ettik. İki tane pırlanta gibi kız çocuk sahibi olduk. El ele vererek çok çalıştık. Acı tatlı günler yaşadık ama birbirimize hep destek olduk. Sen iyi bir eş, mükemmel bir babaydın. Çocuklarının eğitim hayatlarına verdiğin titiz ve özenli yaklaşımınla çok destek oldun. “Başka şehirlerde okusunlar, ayakları üzerinde dursunlar, kendilerine güvenleri olsun.” derdin. Ve dediğin gibi her ikisi de Ankara’da eğitim gördüler. Torun sevgisini tatmış, birlikte büyötmeye çalışmıştık. Çok mutlu bir aile tablomuz vardı (Foto 1).

13 Ocak 2020 tarihi benim ve ailem için çok zor bir gündü. Aklımızın ucundan dahi geçmeyen bir hastalık ve devamında atlarmaya çalıştığımız o 27 aylık süreç, en zor günlerimiz oldu. Sağlığımla ilgili verdiğin savaşa rağmen çalışmayı asla bırakmayan son konuşmamızda bile umutsuzluğa düşmeyen sağlıklı günlerde yapacaklarımıza dair planlar yapan bir eş olduğun için seninle hep gurur duydum. Kızlarımızın eğitim hayatlarına verdiğin titiz ve özenli yaklaşımla birlikte yaptıkları çalışmalara değer kattığın için sana minnettarım. Bu kadar çalışkan, üretken, yaşama sevinci ile dolu olan eşimin savaşı kaybetmeye başladığını yavaş yavaş fark etmeye ve kabullenmeye başladım. Maalesef 1 Mayıs 2022 akşamı saat 19.30 civarında bu savaşı kaybettik.

Foto 1. Mutlu aile tablomuz (Baki, Cemre, Ayşegül, Sedef, Zübeyde, Dursun)

Yaşam mücadelesine karşı birlikte yürüdüğümüz o zorlu yolda benim destekçim, yol arkadaşım bu yolda sensiz kalmak hiç aklıma gelmezken şimdi bu gerçekle birlikte yola devam ediyorum. Neyse ki yanımda

evlatlarımız Ayşegül, Cemre ve Baki var. Kelimeleri seçmek ve hisleri kaleme almak çok zor. Çünkü sana ithafen yazdıklarımı okuduğumda yalın birkaç cümle ile karşılaşıyorum. Eşin olmak evlatlarımızı yetiştirmek, yaşam mücadelesine karışmak benim için bir gurur kaynağı oldu. Keşkelerim var elbette, o da sağlıklı günlerimizin daha fazla olmasına yönelik (Foto 2). Bu yolda benim rehberim olduğun için sana minnettarım. Bir kere daha dünyaya gelsem, eş olarak yine seni seçerdim.

Foto 2. İskenderun gezisi hatırası

Bu zorlu süreçte bana ve çocuklarımıza destek olan tüm yakınlarıma, her an arayıp yanında olan arkadaşlarına, öğrencilerine, kardeşlerine, yeğenlerine çok çok teşekkür ederim. Huzur içinde uyu, evlatlarımız ve torunlarımız bana emanet. Kavuşana kadar özlemin sınavımız olacak. Ruhun şad olsun, ışıklar içinde uyu. Canım eşim...

Öğretmen Zübeyde Avşar, Eşi

Babama...

Baba, sözlük anlamına bakıldığında ilk göze çarpan en genel anlamı çocuğun dünyaya gelmesinde etken olan erkek. Ama diğer anlamlarına bakıldığında bir çocuğu olan erkek, peder, ülkeye veya topluluğa yararlı olmuş kimse, anlayışlı iyi huylu erkek, koruyucu babalık duygularıyla dolu kimse, ata, çok kaliteli üstün nitelikli gibi anlamları da bulunmakta (TDK, 2023).

İşin ilginç yanı bütün anlamlar benim babamı tanımlayan anlamlar. Şöyle ki; iki çocuk büyüttü benim babam, iki kız çocuğu. Onların büyüttü, hayırlı evlat olmayı öğretti, eğitim hayatlarını şekillendirdi, kendilerine ve insanlara güven duymalarını sağladı, birini evlendirdi, yuvasını kurdu, torununu sevdi.

Anlayışlı, iyi huylu erkek. Bu tanımlamayı en iyi annem bilir, dile kolay 42 yıl. Bir insanın iyi bir eş olduğunu kanıtlamaya yeter bir sayı olsa gerek (Foto 3).

Sonra ülkesine ve bulunduğu topluluğa faydalı işler yapan bir hoca oldu, öğrencileri mesai arkadaşları onu çalışma hayatında tanıdıkları için iş disiplini benden daha iyi bilirler.

Koruyucu babalık duygularıyla dolu biri. Kardeşim Cemre, eşim Baki ve ben son güne kadar yaşamışızdır bu özelliğini babamın. **“Siz bensiz bir şey yapamaz mısınız?”** derdi bize. Hayır, sana sormadan bir şey yapamazdık.

Ata. Ata ve ataya saygıyı en net babamın babasına olan saygısında gördük biz. Büyükbabam oturulan alana girdiğinde ayağa kalkılır ya da oturuşa bir düzen getirilirdi. Öyle ki, kız isteme töreninde bile babam beni büyükbabamdan istemelerini söylemişti, son sözü büyükbabam söyledi.

Foto 3. Babam, ben ve annem,

Çok kaliteli, üstün nitelikli. Bir insanın herhangi bir konu hakkında hep mi bir fikri olur? Olur. Olurdu. Ben daha babamın ağzından “Bilmiyorum.“ lafını duymamışımdır. Bu ve bunun gibi nice güzel özellikleri barındırırdı benim babam.

Hayatında rutinleri olan bir insandı babam. Her sabah altıda kalkıp yürüyüşünü yapan, fakülteye erkenden gidip (çoğu zaman görevlilerden bile önce) çalışmaya başlayan, eve geldiği zaman bahçesiyle uğraşan, sebze-meyveler yetiştiren, neşelendiğinde ıslık çalan, Fenerbahçe maçlarını asla kaçırmayan ve çok hararetle izleyen bir insandı.

Hep böyle olacak sanırdım. Ta ki 2020 Ocak’a kadar. O tarihten sonrası hepimiz için yabancı, alışık

olmadığımız bir düzende devam etti. Babam sürekli iyi görünmeye çalışan, fakülteye gidemediği zamanlar evde çalışmaya devam eden, çoğu zaman dinlenen, uyumaya çalışan biri haline geldi. İçimde ise sürekli tekrar her şey eskisi gibi olacak düşüncesi.

Biliyor musunuz bu düşüncüyü son güne kadar silemedik hafızamızdan. Belki sizler gerçeği görüyordunuz, hoca iyi değil, hoca eskisi gibi olamayacak. Ama biz. Ama babam. Son hafta 26 Nisan 2022 salı günü babamı yoğun bakımda ziyaret ettiğimiz gün. Babam gözümüze oradaki en iyileşmeye müsait olan hasta görünmüştü. Konuşuyor, üşüdüğünü belirtiyor, bizim işlerimizi soruyor, hatta annemin doktorlarla görüşmesini, kendisini ne zaman çıkaracaklarını sormasını istiyordu.

Göremedik, görünmedi gözümüze ya da babam belli etmedi. Erdoğan abi (Prof. Dr. Erdoğan Çiçek), babamın gerçeği bildiğini, biyolog bir insanın bunları bilmemesinin mümkün olmadığını, sadece bizleri üzmemek için böyle davrandığını söyledi. Bilmiyoruz gerçeği, hiç de bilemeyeceğiz.

Ama bildiğim şeyler çok fazla. Babamın kızı olmak mesela. Bunu çok iyi biliyorum. Çünkü benim bu hayatta en gurum duyduğum şey babamın kızı olmak. Onun sevgi dolu kalbinde, incitmeyen babalığıyla yetişmiş olmak. Çok şükür ki kısa da olsa 39 yılım onunla geçti. Daha nice seneleri birlikte geçirmek isterdim.

Hayat serüvenimin her anında yer alan, sevgisini, güvenini, desteğini her daim hissettiğim, sezdirmeden her anımı anlamlandıran, bana iyi insan olmanın çekirdeğini öğreten, evladı olmaktan gurur duyduğum, ailem, sınırsız, sonsuz sevginin kelime hali olan, kocaman elleriyle hep küçücük hissetmemi sağlayan canım babam Prof. Dr. Dursun AVŞAR’a teşekkürü borç bilirim.

Mesleki ve akademik gelişimime katkısı sonsuz olan, değerli bilgi ve tecrübeleriyle yol gösteren, iş disiplini örnek aldığım babamın bana öğrettikleriyle bugüne kadar olduğu gibi bundan sonraki hayatım da onurlu geçecek.

Son olarak o hayattayken çıkan ilk kitabımda yer almasını ve bunu onun da görmesini çok istemişim. Kitap kapağında gizli bir „DURSUN“ yazdığını görünce çok duyulanmıştı (Foto 4).

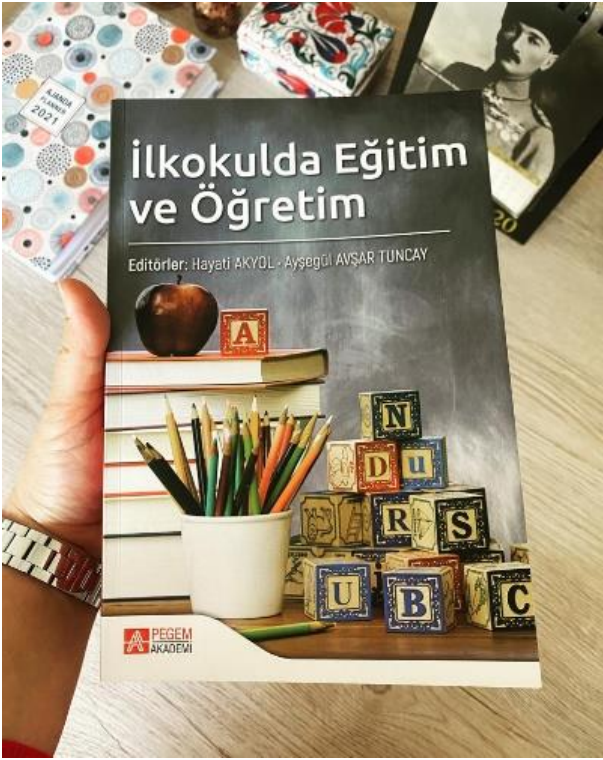

Foto 4. Adı kitap kapağında yaşıyor babamın.

Gözlerindeki mağrur gururu ve sevinci hiç unutmayacağım.

Ruhun şad olsun babam.

Doç. Dr. Ayşegül Avşar Tuncay, Kızı
Mersin Üniversitesi

Babamın Atıf Sayacı

Bu satırları yazmaya başlamayı ne kadar geciktirebilsem o kadar geciktirdim. Hep başlamaya niyet ettim ama başlayamadım, içten içe veda etmekten kaçındım belki de.

Hayatımızı kökten değiştirecek o kötü haberi 13 Ocak 2020 tarihinde aldık. O zamana kadar kendimi kötümser bir insan olarak tanımlardım. Fakat bazen kendinizi tanımanız için gerçekten zorlayıcı durumlarda kalmanız gerekiyormuş, bunu acı bir şekilde tecrübe ettim. Hiç aşına olmadığımız bir hastalık, tanıdık olmadığımız terimler, onkolojiye dair okunan tedavi yazıları, kullanılan ilaçların etken maddesine yönelik yaptığımız araştırmalar, üzüntüler, umutlar... Yapılan her tetkik sonucu yapmaya çalıştığımız yorumlar, hep “İyi olacak.”, “İyileşecek.”, “Tekrar eskisi gibi olacak.” düşüncesi, iyimser de olunabileceğini gösterdi bana. O günlere dair fotoğraf albümümü karıştırdığımda, teşhisin konduğu 2. haftada çekilen bir fotoğrafa rastladım (Foto 5).

Foto 5. Babamın 65. doğum günü kutlaması (ben, babam ve annem)

Şubat ayının 1’i babamın doğum günü idi, bu fotoğraf da sürpriz bir kutlamadan kalan bir anı. Geriye dönüp baktığımda keşke daha fazla fotoğrafımız olsaydı diyorum. Çünkü ya o fotoğraflarla konuşarak fotoğrafa dalıp özleminizi giderirken ya da gözlerinizden düşen hüznün gözyaşları ile ağlarken buluyor insan kendini.

“Zamanla her şey düzelir.” cümlesine aşinasınızdır. Çok klişe bir cümle olabilir ama böyle durumlarda her şeyin sonu, oraya yani bu söze çıkıyor ve zamanla yaşadığımız olayların etkisi azalıyor. Fakat her zaman bu matematik tutmuyor, hele ki bir yakınınızı kaybettiyseniz. Zamanla yaşadığımız kaybın etkisi azalıp da duruma alışmanız gerekirken, ona olan özleminiz daha da büyüyor. Kendinizi bir fotoğrafa dalıp ağlarken, dua ederken, hatta isyan ederken bulabiliyorsunuz. Hafızanızda anılarınızı canlı tutmaya çalışıyorsunuz, sesini, mimiklerini hatırlamaya dair sürekli başa sarıyorsunuz. Sonra günleri saymaya başlıyorsunuz, kaybınızın ardından onsuz ne kadar gün geçtiğini hesaplıyor beyniniz. Bulduğumuz gün itibarıyla, biz kaybımızın ardından bir yılı geride bıraktık. Günleri sayma aşaması, artık yıl sayma aşamasına evrildi. Ama babama olan özlemimiz daha çok arttı, onun eksikliğini daha çok hissettik, öncelikle kaybımıza alışamadık ki onsuzluğa alışabilelim...

Babama dair aklıma gelen ilk terim, çalışkan olmak. Altındaki fotoğraf, babamı kaybetmemizin üzerinden yaklaşık 1 ay geçtikten sonra onun ofisinde çekildi. Bu

fotoğrafı çektikten sonra uzun uzun, boğazım düğümlenerek baktım. Çalışma masasının yanındaki kütüphaneye, oturduğu yerden yana dönerek erişebileceği bir mesafeye yapılandırılmış "citation sayacı" (Foto 6). Hastalığı süresince aktif olarak ofisinde bulunamasa da, son anlarına kadar çalışmayı hiç bırakmayan çalışkan babam, 2015 yılında asılan o kâğıt parçasına yazdığı sekiz yıllık dilimi tamamlayamasa da, aramızdan ayrıldıktan sonra da asılı kalmaya devam etti.

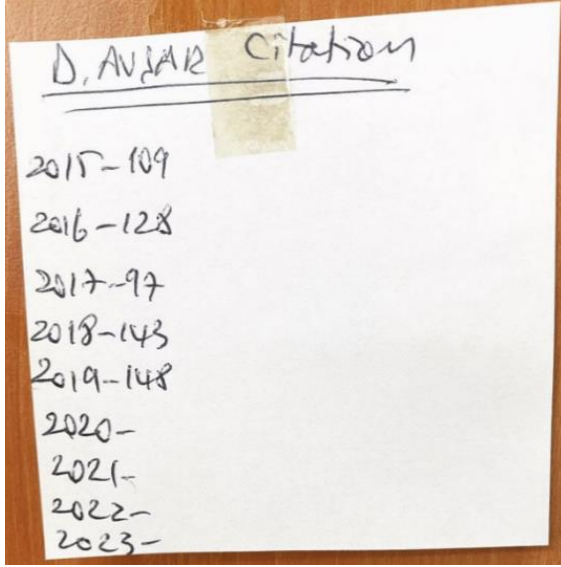

Foto 6. Babamın kendi el yazısı ile atf sayacı

O hep çalışkan olduğu kadar, evlatlarının eğitimi ile de ilgili ve özverili bir baba oldu. Hastalığının ağırlaştığı dönemlerde bile gerek ablamın doçentlik başvurusu gerekse benim devam eden doktora sürecim ile ilgili bütün detaylara hâkim olmak isterdi. Ablam (Doç. Dr. Ayşegül Avşar Tuncay) doçentlik ve ben doktora unvalarını aldık ancak babamın buna gözlerindeki gurur dolu ışıkla tanıklık etmesini çok isterdik. Seni çok özleyiyor ve eksikliğini hayatımızın her anında duyuyoruz. Saygı, sevgi ve özlemlerle...
Işıklar içinde uyu...

Dr. Cemre Avşar, Kızı

Değerli Babam

Değerli olan bu hayatta insanların ruhuna dokunabilmek olmalıydı. Sen ömrün boyunca ailenin, okul arkadaşlarının, akrabalarının, öğrencilerinin çalışma ve sosyal alanlarındaki tüm çevrenin gönüllerine, yüreklerine, zihinlerine dokunmayı çok iyi başardın.

Bizler seni tanıdığımız sürede dinlemeyi anlamayı anlatmayı seninle bir kez daha öğrendik. Çevrene ayırt etmeden hep yön gösterici ve ideallere giden yolda tecrübelerinin destek oldun. O kadar şanslıydın ki, hayatta istenen en temel şeyler olan iyi bir aile, iyi bir eş, iyi evlatlar ve geniş aileye sahip olma gururunu yaşadın. Ama istemek yetmiyordu, bunu hakketmenin nedenlerinin başında her yönüyle senin iyi bir insan olman yatıyordu. Bir babanın bu hayatta hem kendi hem ailesi adına ne kadar gurur yaşaması gerekiyorsa hayat hepsini sana gururla verdi. Hayatında dokunduğun her noktada izin muhakkak duruyor. Sen, eşin, kızların, torunların, ailen, arkadaşların, öğrencilerin ve benim için hem baba, hem hoca, hem arkadaş olmayı çok iyi başardın. Bu hayatın bize tanıdığı en güzel şanslardan biri seni karşımıza çıkarması oldu. Beraber geçirdiğimiz her an için yaradana minnettarız.

Gözün arkada hiç kalmasın, yerinde rahat uyu baba, bizler dokunduklarınızla beraber dualarla buradayız...

Baki Tuncay, Oğlu

Dedeme

Benim dedem çok iyi bir dedeydi. O hayattayken yaptıklarımız hala aklımda. Vefat ettiğinde çok üzülmüş ve duygulanmıştım çünkü o benim oyun arkadaşımdı. O hastalanmadan önce hep birlikte oyun oynardık. Onunla en çok hayvan oyunu oynamayı özleyeceğim. Alttaki fotoğraf dedemle benim son oyunumdu (21 Nisan 2020). Bir daha benimle oyun oynayamadı (Foto 7).

Foto 7. Sedef ile son oyun (Adana)

Bir sonraki fotoğrafta ise dedemin doğum günüyü (1 Şubat 2022), ama ben mum üflemeği sevdiğim için birlikte üfleştik (Foto 8). Dedem ile birlikte yapmayı çok sevdiğim şeyler de vardı tabii. Onunla parka giderdik, birlikte benim doğum günlerimi kutlardık, birlikte bahçe sulardık, ben onun kitaplarını okurdum, yaylada yürüyüş yapardık.

Foto 8. Dedemin son doğum günü kutlaması

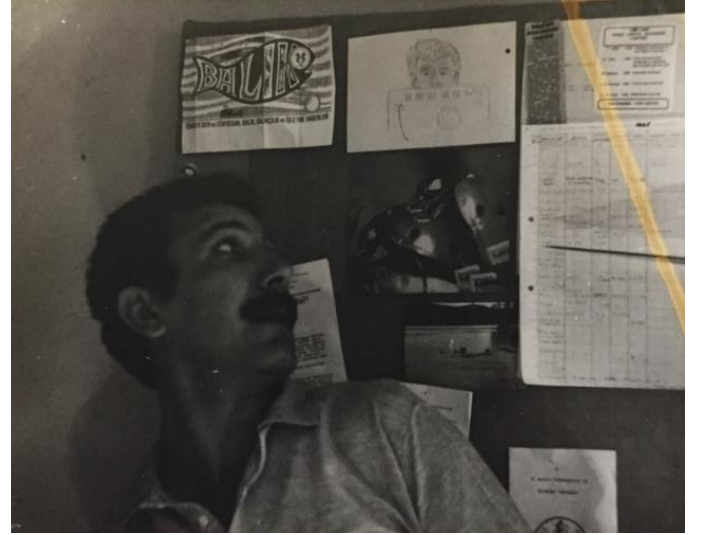
Bana hiçbir zaman kızmaz, hep istediklerimi yapardı. Onu her zaman bana gülümsemesiyle hatırlayacağım. Annem, babam, anneannem, teyzem, ben ve kardeşim seni çok özleyeceğiz. Seni çok seviyoruz dedeciğim.

Sedef Tuncay, Torunu

ODTÜ Erdemli Deniz Bilimlerinden Bir “Dursun” Geçti

Sevgili Dursun ile ODTÜ Deniz Bilimlerinde yüksek lisans yaparken 1984 yılında tanışmıştım. Osmaniye'nin bir köyünden gelip de böyle bir yerde, hem de rahmetli Ferit Hoca'nın danışmanlığında, yüksek lisans ve sonrasında doktora yapmak kolay bir iş değildir. Dursun

bu çalışmalarını son derece ciddiyetle ve insanüstü bir gayret göstererek başarıyla sonuçlandırdı. Böyle stres altında bile Dursun arkadaşlarını incitecek bir davranış göstermeyen çok değerli bir arkadaşımızdı. Sevgili Dursun, ihtiyacı olan herkese de yardımcı olurdu; sadece birkaç kişinin otomobil sahibi olduğu 1980'lerde, sağ olsun Reno arabasıyla kayınvalideleri havaalanına götürmesini hala unutmam. Biyolojide, aynı odadaki eğitimimiz sırasında Dursun'un anlattığı hikâyeler, fıkralar, deyimlerden bazıları hala kulağымda çınlıyor. Onun güldüğündeki, ellerini birbirine vurarak yaptığı şirin, tipik hareketleri gözümünden gitmiyor. Son zamanına kadar whatsapp'dan paylaştığı kaliteli espri ve yazıları zevkle takip ediyordum (Foto 9-11).

Foto 9. Şaşkınlık içinde panoya neden bakıyor acep (ODTÜ Erdemli Deniz Bilimleri, Erdemli)

Foto 10. Güzel günlerden bir anı, yıl 1986 (Ayaktakiler: Mustafa Ünsal, Zahit Uysal, Ferit Bingel, Dursun Ayşar, Can Bizsel, Oturanlar: Ali Cemal Gücü ve Ahmet Erkan Kıdeys)

Foto 11. Hüznünlü bir veda ziyareti Ali Cemal (Gücü), Erhan (Mutlu) ve ben

Sevgili Dursun'u bu güzel özellikleriyle ve rahmetle hatırlayacağım. Hakkım varsa helal olsun. Eşi Zübeyde, kızları Ayşegül ve Cemre ile tüm sevenlerine tekrar başsağlığı dilerim.

**Prof. Dr. Ahmet Erkan Kıdeyş, Arkadaşı
ODTÜ Erdemli Deniz Bilimleri Enstitüsü**

Dursun'a Dair Anılar

Hayattaki en zor anlardan biri çok sevdiğin, yıllarca beraber öğrenci, asistan, meslektaş olarak bir ağabey, kardeş gibi beraber olduğun dostun için anı yazısı yazmak olsa gerek. Can kardeşim, ağabeyim (sevgili *EMMİ*'miz) Dursun Hocam ile ilk tanışmamız 1984 yılında ODTÜ'nün Erdemli Deniz Bilimleri kampüsünde olmuştu. Yüksek tavanlı ofisimizde aynı bir banka şubesi gibi karşılıklı sıralı masalarda Dursun, Can (Bizzel), Ali (Cemal Gücü), Ahmet (Erkan Kıdeyş), bir dönem Nilgün (Akkıran Uysal) ve ben (baş köşe ve en büyük masa tabii ki kıdemli öğrenci *EMMİ*'mizin idi) oturur, sohbet eder, ara sıra da sohbetten sıkılınca çalışmaya çalışırdık (Foto 12).

Rahmetli Bölüm Başkanımız Prof. Dr. Ferit Bingel hocamızın odası tam karşımızda idi ve dolayısıyla sık sık gözetim ve denetim altında kalırdık (Ferit Hocamız uzun yıllar Almanya'da okumuş, Alman disiplini tam almış ve hayatı boyunca uygulamış biridir. Rahmetle bir kez daha anıyoruz). Odamızın arka penceresi limon bahçesine bakardı ve pencerenin dibinde taneleri çok iri, kabuğu kalın limonlar yetişirdi. Ara sıra o limonlardan koparıp, ofiste kabuğunu incecik soyar, ince ince dilimler ve

yemekhaneden aldığımız tuzları ekleyerek hep birlikte yerdik, yemeyenlerin de ağızlarının suyu akarak iç çekişlerini izlerdik. Öğle aralarında minyatür kale futbol, bazen voleybol oynardık fakat Dursun Ağamız tabiatı ile ağır adam olduğu için genelde hep bizi izlerdi, kavgaları ayırırdı, hakemlik yapardı.

Foto 12. Bilim gemisinde bir araştırma seferi (Önde Dursun, arkada Ali (Cemal Gücü), Okan (Özaydın), ben ve Zeki (Akbulut))

Dursun Hocam bizden kıdemli idi ve bizden önce ara ara enstitüde çalışmış, bırakmış ve enstitüye tekrar dönmüş durumları vardı. Ağamın yaşını ara sıra merak eder, sohbetlerimizde tekrar tekrar sorardık. Hiç unutmam bir gün hep beraber ofiste otururken yaş mevzusu açıldı. Dursun Ağam sanki yüzyıl öncesini anımsar gibi, "ninemin dediğine göre ben doğduğumda buğdayların kelleleri karış karış olmuş." dedi. Biz buradan mevsimin yaz başı olduğunu çıkarmıştık.

Dursun Ağam ile doktorayı aynı dönemde verdik, hatta doktora sınavlarımız bile arka arkaya yapılmıştı. Ben o zaman kendisine "Ağam öncelik sizde, siz bizim büyüğümüz, ilk gün siz girin." demiştim. Unvanlarımızı aldıktan sonra "AĞAM şimdi ne yapacağız, burada işimiz bitti, hangi kapıyı çalacağız." diye konuşurduk. O dönem ilk defa TÜBİTAK doktora sonrası yurtdışında çalışma yapmak için (post-doc) burs olanakları sağlamıştı, ben de başvurmuş, kazanmışım ve ABD'ye gidecektim. AĞAM sen de başvur dediğimde "Ben evli barklı, çoluk çocuk sahibi adamım. Uzak diyarlara gidip tekrar maceraya atılamam, büyük olasılıkla Adana'ya Çukurova Üniversitesine giderim." demişti ve dediği gibi de olmuştu.

Ağam ile birlikte çok deniz seferi yaptık, Karadeniz'de fırtınalı havalarda "Bilim 2" araştırma gemimizde rahmetli Ferit Hocamızın akustik KUŞ'unu indirdik

kaldırdık, trol çektik. Denizi sevdiğimiz için bu işlerden hep zevk aldık. Deniz çalışmalarımız 24 saat kesintisiz devam ederdi, aralarda yemek yer, dinlenmeye, moral depolamaya gerek duyardık. Yine bir akustik çalışmamızda KUŞ suda ve bize gece uzun bir mola görünmüştü. Dursun Hocamın odasına hepimiz içeceklerimizle sığınmış, felekten bir gece geçirelim istemiştik. Ferit Hocamız kütüphanede yalnız başına kalmıştı. Ara ara Ferit Hoca odaya baskın yapmasın diye birimiz gider, hoca ne yapıyor diye kontrol ederdik. Tam sohbe dalmışken kapının alt tarafındaki ızgara hava boşluğunda Ferit Hocamızın ayak ve terliklerini gördük, içimizden eyvah şimdi yandık dedik. Hoca herkese odasına gitmesini ve yatmasını söylemişti aslında. O anda o kadar çok gerildik ki, kimseden çıt çıkmıyor, nefes bile alıp veremiyorduk. Terlikli ayaklar bir süre kapının önünde bekledi, sonra kayboldu. Bir iki dakika sonra bizim daracık odada bir kahkaha patlaması oldu, herhalde uyuyan kalmamıştı o an gemide. Daha nice güzel anılarımız var. Yazmakla, anlatmakla bitmez ama hayat bir yerde son buluyor, birlikte yaşamışlıklar geride kalanın hafızasına depolanıyor.

Emmi'yi her şeyden önce ailesine çok bağlı, ailesine ve mesleğine, arkadaşlarına çok düşkün bir bilim adamı olarak tanıdım ve şahit oldum. Sadeliği, kibarlığı, yumuşak ve sakin tavırları beni her zaman olumlu etkilemiştir. Şahsen huzur duyar, dinlenirdim EMMİ ile sohbet edince.

Bu can son nefesini verinceye kadar özlem, saygı ve sevgi ile hatırlanacaksın Dursun Ağam.

Huzur içinde, ışık içinde kal....

**Prof. Dr. Zahit Uysal, Arkadaşı
(ODTÜ, Deniz Bilimleri Enstitüsü, Erdemli)**

Güzel İnsan Dursun Avşar

ODTÜ Deniz Bilimleri Enstitüsü Deniz Biyolojisi ve Balıkçılık Ana Bilim Dalında yüksek lisansa başladığımda Dursun Hoca'nın ekip içindeki lakabı "Emmi" idi. Eski denizcilik adetine göre gemide 1. Kaptana "Beybaba", ikinci kaptana, yani güverteden sorumlu zabite de "Emmi" denirmiş. Disiplinli, sebatkâr ve çok titiz çalışmasından ötürü Dursun hocaya duyduğu güven yüzünden olsa gerek, bu lakabı ona rahmetli hocamız Prof. Dr. Ferit Bingel takmıştı. Gerçekten de birlikte yürüttüğümüz balıkçılık araştırmalarında, güvertede olsun, laboratuvarında olsun, ofiste olsun, ekibin dinamosu hep

Emmimiz olmuştu. Çalışırken yorulmalar, kaytarmalar başlayıp, işler yavaşladığında Emmi'den gelen "Haydin, haydin, haydin" ikazı halen kulaklarımdadır.

Çok kıymetli hocamız Ferit Bingel, özellikle gençlik yıllarında inanılmaz sertti. Yanına yaklaşmaya korkulurdu. Ama Dursun hocaya olan düşkünlüğünü bildiğimiz için ekip ile hoca arasındaki iletişimi de Dursun Hoca sağladı. Hoca'nın "hayır" diyeceğini bildiğimiz durumlarda Emmi'den rica edilir, o da bir yolunu bulup hocadan oluru kopartırdı. Buna rağmen tek bir gün bize üstünlük taslamışlığı, kalbimizi kırmışlığı yoktur.

ODTÜ'ye yeni girdiğimizde ve Ferit Hoca ekolüne adapte olmaya, popülasyon dinamiğini öğrenmeye çalıştığımızda Dursun hocanın desteğini de unutmak mümkün değildir. Hele ki, en fazla 72 harf kullanılarak programlanabilen, Ferit Hoca'nın o zamanlar için mucizevi sayılabilecek hesap makinasının başında von Bertalanffy'nin Mevsimlik Salımlı kâbus gibi denklemini çözmek için kafa kafaya çalıştığımız günleri. 13 nolu foto o günlerden kalan bir anı. Öyle suratsız durduğumuza bakmayın. O günlerdeki ateşli tartışmalardaki paylaşımlar ve bu sayede edindiğimiz deneyim hepimizin meslek hayatından çok önemli olduğuna inanıyorum.

Foto 13. İkimiz

O zamanlar enstitüde yaşama hakkı olmayan iki evli öğrenci olarak okulun servisiyle Limonlu, Mersin arasında gidiş geliş yaptığımız yıllarda, yol boyunca yaptığımız sohbetlerin tadı, ağabey olarak verdiği tavsiyeler de benim için unutulmazdır. Hele ki kendine has, dinlerken sizi de oradaymışsınız gibi hissettiren üslubuyla anlattığı Osmaniye'nin Kırmacı Köyünde geçen renkli çocukluğundan kalma anıları, o çekilmez yolu hep eğlenceli hale getirmiştir. Buğday zamanı ateşte kavurdıkları firikleri soğuturken şalvarında açılan

delikler, Andırın yaylasında yakaladığı alabalıkların üzerindeki kırmızı benekler, kuş yakalamak için kurduğu kapanlar, bibisinin yaptığı kömbelerin şekli, hiç görmemiş olsam da hala gözümün önündedir.

Tüm bunların yanında, Dursun hocanın hayranlık duyduğum bir diğer özelliği de mütevazılığı olmuştur. Bununla ilgili en unutamadığım anım; sanırım öğrenciyken birlikte katıldığımız ilk sempozyumdandır. Üniversite yıllarından Dursun hoca, ülkemizin Biyoloji dalındaki en saygın, en namlı, efsane hocalarından Prof. Dr. Ali Demirsoy'dan zor bir ders almış. Hocaya hayranlığını da anlata anlata bitiremezdi. Gittiğimiz sempozyuma Ali Demirsoy da katılmış, o zamanlar da nam salmış bir hoca olduğundan etrafı kalabalık, ama biz de tanışmak istiyoruz. Utana sıkıla yanına gittik, Dursun hoca "beni hatırlamazsınız ama ben "bilmem kaç" yılında öğrencinizdim" diye kendini tanıttı. Onun üzerine, Ali Demirsoy çelik rengi gözleriyle Dursun hocayı bir süzüp, "nasıl hatırlamam, sen benim "falanca" dersimden tam not alan tek öğrenci Dursun Avşar değil misin" demez mi. Onca yıllık arkadaşlığımıza rağmen o ana kadar Dursun hocanın okuduğu bölümü derece ile bitirdiğini ima eden tek bir kelimeyi kendi ağzından duymamıştık.

Huzur içinde yatsın.

Prof. Dr. Ali Cemal Gücü, Arkadaşı ODTÜ Erdemli Deniz Bilimleri Enstitüsü

Dursun Emmi

Dursun Abi ile ben 1985 yılında staj yaparken tanıştım ve sonrasında benim de katılımım ile 1995 civarına kadar beraber ODTÜ-Deniz Bilimleri Enstitüsünde çalıştık. Bu süre içerisinde birçok deniz çalışmalarına katıldık ve diğer arkadaşlar ile birlikte çok anımız oldu. Dursun Emmi (aramızdaki lakabı) disiplinli, aldığı görevi imkânsızlıkları bile çözerek yerine getiren ve bitiren, yaptığı işleri büyük bir titizlikle kesinlik kazandırmadan yayına dönüştürmeyen, çok çalışkan bir büyüğüm idi. Anılarımı ve Dursun Emmi hakkında düşüncelerimi bir video kaydı ile paylaşmak istedim. Bu videonun bir yandan duygusal bir yandan da mizahi yanları bulunmaktadır. Kayıtta eskiden yapılan bilimsel çalışmaların ne şekilde ve durumda gerçekleştirildiğini anılara döndürmek, düşündürmek istedim. İyi ki vardın Dursun Emmi. Işıklar içinde uyu.

Prof. Dr. Erhan Mutlu, Arkadaşı Akdeniz Üniversitesi

Sevgili arkadaşım, dostum Dursun

Sevgili arkadaşım Dursun Avşar ile 1989 yılında ODTÜ Deniz Bilimlerinde doktora başladığımda tanışmıştık. Laboratuvarında, denizde birlikte çok uzun süre birlikte çalıştık ve mesai yaptık. O dönemde Ali Cemal, Dursun ve kıdem ve yaşça en küçükleri ben rahmetli Ferit Bingel'in öğrencileriydik. Oldukça sert ve disiplinli olan Ferit hocayla doktora yapmak öyle kolay bir iş değildi. Bu süreçte Dursun benim önümden ilerliyordu. Onunla tez ile ilgili konularda görüş alışverişinde bulunur, tartışırdık. Bana zor zamanlarımda hep destek olmuş ve moral vermiştir.

İşinde oldukça disiplinli, çalışkan ve titiz olmasına karşın bir o kadar da mütevazı, sakin, pozitif bir insandı. Dursun'a karşı daha ılımlı olduğumu bildiğimizden Ferit hocadan işle ilgili konuda bir şey sormak, izin almak gerektiğinde ona söyledik, o konuşurdu. Tabii her zaman böyle olmuyordu, görüşmeler iyi sonuçlanmıyordu. Dursun tezini bitirmek üzere olduğu dönemde yazdıklarını göstermek için bir seferinde Ferit hocanın odasına gitti ve ağlamaklı olarak geri geldi. Ferit Hoca yazdıklarını yaptıklarını beğenmemiş ve fırlatıp atmıştı. Bizlerde fazlaca çekiniyorduk, iyice tırsmıştık. (Ferit hocamı rahmetle anıyorum).

Dursun benden bir dönem önce tezini bitirdi, mezun oldu ve sonrasında Çukurova Üniversitesine geçti. Uzak kalsak da ilişkimiz arkadaşlığımız dostluğumuz hiçbir zaman bitmedi. Özel yaşamda da ailece birlikte olduk, sohbetler ettik. Ailesine bağlı, eşine çocuklarını çok seven iyi bir baba, iyi bir insan idi. Hasta olduğu dönemde de etrafındaki sevdiklerini düşünürdü. Rahmetli olmadan bir ay öncesinde son telefon görüşmemiz oldu "sağlıkla ilgili doktora gitmemi, mutlaka kontrol ettirmemi, ihmal etmemi" ısrarlı şekilde söylemişti. Ben de ona söz verip, doktora gitmiştim. Sevgili arkadaşım seni hiç unutmayacağım. Allah mekanını cennet etsin.

Özlemle, sevgiyle, saygıyla, rahmetle anıyorum.

Prof. Dr. Ali İşmen, Arkadaşı ÇOMÜ Deniz Bilimleri ve Teknolojisi Fakültesi

Benim Abim

Abimle birçok anımız oldu. Birgün abim arkadaşları ile Ceyhan Irmağına giderken ben de takıldım peşlerine. Abim gelmemi istemiyor ve ben gelmekle ısrar ediyordum. Sonunda dayanamayıp beni yakaladı ve kaldırdı, yere vurdu. Meğer sigara içtiğini büyüklere söylerim diye gelmemi istemiyormuş. Abim

küçüklüğünde her türlü yaramazlığı yapıp ama hiçbirinden pişmanlık duymayan birisiydi. Hep “Ben çocukluğumu doya doya yaşadım, hiçbirinden pişman değilim.” diye övünürdü.

Üç defa üniversite sınavına girdim, kazanamadım ve askere gittim. Okumayı kafamdan silmişken abim beni okumaya zorladı. Mersin’de kendisinin ders verdiği dershaneye gittim. Benim isteğimle bir yıl boyunca aynı dershanenin Tarsus’taki şubesine gidiş-geliş yaptı. Yani abim benim için her türlü zorluklara katlandı ve Ziraat Fakültesini kazanarak, ziraat mühendisi oldum.

Abim adam gibi adamdı. Hiçbir zaman akademik kariyeri ile övünmedi köye gelir, bizimle tarlaya gider, traktörle tarla sürer, bizimle gider zeytin toplardı. Abimle yerine göre kardeş, yerine göre arkadaş, yerine göre baba oğul gibiydik.

Allah mekânını cennet etsin sevgili abim.

Ziraat Mühendisi Mustafa Avşar, Kardeşi

Emmoğlu....

Dursun Hocayla akrabadan çok abi kardeş gibiydik, kendi abilerimden ayrı görmedim. Bir büyüğüm olarak abi diyemedim, dilim Çukurova şivesi ile “*Emmoğlu*”na alıştı. Bana karşı hep olumlu davranır, kırıncı hiçbir hareketi olmazdı. Candan ve babacan davranışı ile benim gönlüme taht kurmuş biriydi.

Hoca gibi mütevazı yaşantısı, paylaşımcı, bencillikten uzak, sevecen bir dost bu dünyaya sanırım zor gelir. Özlemle anıyorum.

Fuat Avşar, Arkadaşı

Karanlık

Zordur zamansızca yitip giden bir canın ardından doğan koyu karanlık boşluğu kelimelerle doldurmak. “İyi insandı”, “çalışkan insandı”, “kıymetli disiplinli bir hocaydı” dersin, sonra durup göz gezdirdiğinde kelimelere, adın önündeki her sıfat güzeldir de, adın sonundaki “-dı” eki tekrar tekrar çarpar yüzüne. Sadece iki harftir ama gerisindeki her şeyin artık var olmadığını vurur yüzüne. Ve tekrar savrulursun o koyu karanlığın içine. Anılarla meydan okursun o karanlık boşluğa ve bir umut anılarla bezersin satırlarını, ne de olsa, zamansızca yitip gidenin, bir zamanlar var olduğunun somut kanıtıdır o anılar. Ama fotoğraf gibidir anılar, yitip gidenin artık var olmadığını, var olmayacağının da

kanıtıdır. Kelimelerin derin bir kuyuya düşen zayıf bir ışık demeti gibi solarak uzaklaşır senden. Ve tekrar o karanlık boşluğun içinde kaybolursun. O boşluğu doldurmak için kullanacağın kelimeler artık elem dolu bir sorudur senin için ve bu soruyu her sorduğunda, iki ucu sivri bir cendere batar yüreğine. Kan akmaz o sivri uçlu cendereni ucundan, ama acı sızar. Hiçbir kelimenin anlatamayacağı tuhaf bir acı. Ve anlarsın ki her zaman olduğundan biraz daha yalnızsındır.

Karanlık bizde kaldı hocam... Sen ışıklar içinde uyu....

**Prof. Dr. Caner Enver Özyürt, Öğrencisi
Çukurova Üniversitesi**

Tembih Ettiklerin

Hocam bana her zaman tembih ettiğin gibi;

- Hala okula en erken ben geliyorum.
- Gördüğüm yeni bilgi içeren kaynaklara göz gezdirmeye vakit ayırıyorum.
- Gelen hakemlikleri hemen yapıp yolluyorum.
- Kimsenin kulvarına ve eksenine girip vakit kaybetmiyorum.
- Sizin gibi elime geçen tezi ya da hakemlik yaptığım makaleyi erinmeden her yerini düzeltiyor ve gelişmesine katkı sağlıyorum.
- Karşılaştığım her problemin çözümünde önce merhum babama (Veysel Çiçek) sonra da sana danışıp ikinizin onayınızı alıyormuşum gibi hissederek yapıyorum.
- Ama bir şeyi senden farklı yapıyorum sanırım. “*Öğrencilerimi yüzlerine karşı övüyorum bazen.*”
Ruhun şad olsun.

**Prof. Dr. Erdoğan Çiçek, Öğrencisi
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi**

Öğrencisi ve Asistanının Gözünde Dursun Avşar

Defalarca yazıp sildiğim nüshalardan sonra anladım ki kaybettiklerim üzerine yazmak Dursun Hoca’dan öğrendiğim akademik yazı tarzına benzemiyor. Bu sebeple, daha objektif bir zeminde yazabileceğim bir konu üzerinde karar kıldım: “Öğrencileri ve asistanlarının gözünde Dursun Avşar”. Lisans, yüksek lisans ve doktora eğitimim ile sonrasındaki süreçte 20 yıl boyunca öğrenciliğini ve 16 yıl boyunca da bilfiil asistanlığını yapmış olduğum Dursun Hoca’nın mesleki yönlerini,

akademiye ve kuruma olan bakışını gözlemlene şansına eriştiğimi düşünüyorum.

2002 yılının kasım ayında, Çukurova Üniversitesi Su Ürünleri Fakültesine adım attığımda, ilk tanıştığım öğretim üyesi sınıf danışmanımız olan Prof. Dr. Dursun Avşar idi. Ofisine gittiğimde Dursun Hoca ciddi, disiplinli ve ne yaptığını bilen bir şekilde karşıladı, evraklarımı inceledi ve almam gereken dersleri gösterdi. Bu beş dakikalık ilk etkileşim, benim için oldukça önemlidir çünkü zihnimde "üniversite hocası", "öğretim üyesi" ve "akademisyen" kavramlarının ilk somut temsilini bu kısa etkileşim oluşturdu.

Dursun Hoca, lisans öğrencilerinin Balık Biyolojisi, Oşinografi, Popülasyon Dinamiği ve Balıkçılık Yönetimi derslerinde tanıdığı bir isimdi. Ciddiyeti, ilkeli duruşu ve sağlam disipliniyle öğrencilerine güven verirdi. Öğrencileri hocaya saygı duyar, biraz da çekinirlerdi. Son sınıfa geldiğimde, sayısal konulara olan yatkınlığım ve hocanın popülasyon dinamiği alanındaki uzmanlığı, bende derin bir hayranlık uyandırdı. Yüksek lisans yapma fikrimi, öncelikle o dönem asistanlığını yapan Arş. Gör. Erdoğan Çiçek ile ardından da Dursun Hoca'yla paylaştım. Her ikisindedeki gördüğüm destek ve teşvik, kariyerimin belirleyici bir dönüm noktası olmuştur.

Yüksek lisans eğitimimin ilk günleri, benzer izlenimlerle geçti. Hoca, bölüm başkanı olarak mesai saatinden önce ofisinde hazır bulunur ve çalışmaya başlar, gün boyunca bilim ve eğitim dışındaki konularla minimum seviyede ilgilenir, mesaisini verimli bir şekilde geçirir, sürekli bir şeyler yetiştirmek için çaba harcar ve genellikle mesai saatleri uzar giderdi. Yüksek lisans dersleri düzenli olarak işlenir, ödevler verilir ve hazırladığımız ödevler detaylı bir şekilde incelenirdi. Hoca, ödevleri kırmızı kalemle düzeltir, notlar alır ve verdiğim ödevleri kıpkırmızı görünce içten içe hayıflanırdım. Zamanla yazdığım metinlerdeki kırmızılıklar azalmaya başladıkça bu geri bildirimlerin ne kadar faydalı olduğunu da anladım.

Hocanın bu dönemde sürekli tekrarladığı önerisi, "Ayinesi iştir kişinin lafa bakılmaz..." oldu. Akademide projeler yapmanın, bunları sonuçlandırdıktan sonra yayınlamanın ve sunmanın önemini vurgulardı. Katıldığımız toplantıları dikkatle takip etmemizi ve tartışmalara katkıda bulunmamızı önerir, eleştirel düşünceye önem verirdi. Fikirlerimizi özgür bir biçimde ifade edebileceğimiz uygun bir akademik tartışma ortamı yaratır, farklı görüşleri dikkatle değerlendirir ve

katılmadığı noktaları ayrıntılı bir şekilde açıklardı. Bu bağlamda, Dursun Hoca'nın öğrencisi olmanın büyük bir şans olduğunu düşünüyor, bana sağladığı akademik değerler için derin bir minnettarlık ve gurur duyuyorum.

Asistanlığım süresince yakından tanıma fırsatı bulduğum Dursun Hoca, elbette sadece mesleki yönleriyle sınırlı değildi. Eşimin şehir dışında görev yaptığı dönemlerde özellikle akşam yemeklerinde beni ağırlar, eşi Zübeyde Hoca'nın hazırladığı leziz yemekleri beraber yedik. Evleri, sanki hiç yabancılık çekmediğim ikinci bir evim gibi hissettirirdi. Birlikte Fenerbahçe maçlarını seyredirdik. Dursun Hoca tutkulu bir Fenerbahçe taraftarı idi. Beşiktaş taraftarı olduğum için, Beşiktaş-Fenerbahçe maçlarında gol atıldığında diğer maçlardaki gibi coşkuyla sevinmek veya üzölmek mümkün olmazdı. Hoca akademik bir nesnellikle golü yorumlardı. Zamanla, Dursun Hoca benim zihnimde bir baba figürüne dönüştü. Kendi evlatları için bir hoca olan Dursun Hoca, benim için de içtenlikle bir baba olmayı başarabilirdi. Dursun Hoca'ya en çok da bunun için minnettarım.

Amansız hastalıkla mücadele ettiği döneme dair de birçok değerli anekdot kaydedilebilir. Hayata bağlılığı, çalışma azmi ve cesareti bunlardan yalnızca üçüdür. Ancak, mutlu, sağlıklı ve güzel günleriyle hatırlansın...

İyi ki vardın hocam, iyi ki seni tanıdım. Daha yapılacak çok iş ve izlenecek çok maç vardı. Aramızdan çok erken ayrıldın.

Huzur içinde uyu, mekânın Cennet olsun...

Doç. Dr. Sinan Mavruk, Öğrencisi
Çukurova Üniversitesi